



**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 6. tripartita. In festo Circumcisionis Domini. Postquam consummati sunt dies octo, factum est ut circumcideretur Puer. Prima pars agit de circumcisionis præcepto, & an illud Christum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

Nicophl. 7. lap. 6. Martyrolog. in die Nativitatis.

stus ad offer, non obstantibus Tyranni edictis & minis, ad benedicendum Domino Christiani sancti & humiles corde turmatim in templum concurrebant, puerisq; scilicet laudes decantaturi cum Angelis, & Pastoribus. Et rantes coramfuit numerus, ut viginti milia in templo à Tyranno conclusa fuerint. Qui quidem omnes, immisso in eum locum ab impijs igne, maluerunt conflagrare, quam tantillum à Christiana fidei stabilitate laudibusq; divinis delectare. Atque ipsi poterant dicere idem quod pueri Babylonic. *Deus noster quem colimus, potest eripere nos de camino ignis ardentis, & de manibus eius, & Rex liberare. Quod si noluerit, notum sit tibi quia Deus tuus non colimus.* Ambulabant ergo & hi in medio flammæ laudentes & benedicentes Domino, suorumq; corporum velut incensum & holocaustum odoriferum offerebant in igne, in honorem pueri Jesu nati, ab ipso mox coronati: De his Martyrol. Roman. sic habet: *Nicomedia passio martirum millium Martyrum qui cum in Christi Nativitate ad Dominicum convenissent, Diocletianus imp. impudens Ecclesia claudi iussit, & ignem circumcirca parvari, ut ipse dicitur: cum hinc præ scribis poni, ac præconem inclamare, ut qui incendium vellente effugere, foras exirent, & vestitus adolerent. Cumq; omnes una voce responsum darent, se libentius pro Christo mori, igne consumpi, eo die nasci, amercuerant in Calu, quo Christus pro salute mundi nasci dignatus est.*

DIE CIRCUMCISIONIS DOMINI

LECTIO V.

Thema. *Visitavit nos Sol Oriens ex alio, &c.*

Pro l. die anni explicatur hic xentio Christo offerendum. Hæliotropium, sive Solis. Di. horis diversis dicuntur.

Soliti fuere Gentiles offerre Dijs suis variarum arborum vel fructuum frondes & ramos, in specialis honoris significationem, quali Dijs specialiter arbores illas sibi decatas gratasq; haberent. Sic Jovi ramos æsculi offerebant, quæ est arbor glandifera inftar querqus, cujus fructu homines in primæva ætate velebantur. Minervæ dicebant ramos olivæ, Veneti offerebant myrrhum, Baccho hædetam vel pampinos, Herculi ramos populcos, Apollini, sive Soli, ut antea diximus, sacrificabant eum ramis laurifera. Hæc coronabant sua tempora, & victimas, ac idola sua, sive aras, dum sacrificantes accederent, immo & ipsos altares. Christus post in hunc mundum veniens omnes hos Deos Deasq; exclusit, verus ipse Deus, cui cælum & terra, omniaq; obediunt elementa. Quapropter si terra flores, frondes, fructus & arbores producit, ipsi producit, quem suum agnoscit Auctorem & Creatorem. Hinc etiam in gratiam Nativitatis sue nonnulla edita sunt miracula in florib; & fructibus terræ. Audi ex illis paucula in florib; & fructibus terræ. Audi ex illis paucula in florib; & fructibus terræ. Audi ex illis paucula in florib; & fructibus terræ.

nasci flores, quas Rosas Jerichuntinas vocant: illas in que id habere gratæ, ut nocte Natalis Domini se se gratiam aperiant & pandant sponte sua, & post eam noctem Nativitatem se contrahant & concludant, licet sicca sint & aridæ: idq; videtur fieri in test. monium Virginei Christi. 4. Reg. 4. Engaddi floruerint. Certè B. Virgo comparatur. Plantationi Rosa in Jericho, & Christus Bero Cypri in vincta Engaddi, in Cantico Canticorum.

Refert quoq; Joannes Nider Ord. Præd. Vir eruditus & fide dignus, prope civitatem Nurembergensem in Germania in Diocesi Bambergensi crevisse, & multis annis in vigore permanisse arborem poma inftar aliarum in autumno ferentem, sed & annuatim in media hyeme, in sanctissima nocte Nativitatis Christi, parvula poma germinabat; & quidem miro prodigio, nec antea nec postea id continebat. Solebantq; ex civitate Nurembergensi plures advenire, & tota nocte vigilare, ut rei veritatem comprobarent. Addit: *Vidi ego præsentari in oppido Forchheim unum ex illis pomis Generali nostro Ord. Prædic. Bartholomæo Tercerij Hæc ipse.*

Dicit vero ostentum illud paratum fuisse annuo ob Nativitatem Christi, quando Virgo salva ingratitate genuerit Filium; ideoq; illo prodigio probatam fuisse Virginitatem Deiparæ, quam tunc aliqui hæretici impugnabant, & blasphemij impetebant.

Notum est & de B. Egidio S. Francisci socio, tertio terram baculo suo percutiente, & tria lilia educente, ad ostendendum quomodo tamquam liliolum purissimum Christus natus sit, Maria ante partum, post partum, in partu, Virgine permanente.

Iraque Christo recens nato, in pji animi piacque fidei symbolum pollemus præsentare ramos Palmæ & Olivæ cum filiis Israel inclamantes: *Benedixitque illis, qui venit in nomine Domini. Offerre possemus & Rosas & Lilia, & Vinca: flores, & fructus pomorum, quia & ipse dicit: Evulcite me floribus, sicut me mala, quia amore languo.* Sed quoniam cum sub nomine Solis orientis descripsimus, quid melius conveniret usque ei obulerimus, quam Hæliotropium, sive Florem Solis, quandoquidem ab eo nomen sortitur, & ei ex nativitate sua conditione dicatus jam videtur?

Certè cuncti Flores & Plantæ Soli debent suam vigorem, quia ab eius luce & calore vitam habent vegetativam, viorem quoque & speciem. Attamè hic Flos specialiter Flos Solis nominatur, quia ad id ortu videtur, ut illi respiciat, & motu continuo inuacatur, quasi illum venerans, illicque homagium quoddam mutum faciens. Certè, si Elephas Animal Lunæ vocari potest, quia singulis no viliumis genua stertens ad illam se vertit, illamque fixè inuacatur. Sic etiam Aquila dicitur ALES SOLIS, quia ad illum intueudum tenoros instruit pullos suos, & ungue ad Solem eos suspendens, si acie palpitate, tamquã adulterinos abijcit. Multo majori ra-

tione Heliotropium Florem, Solis Florem nominamus, quandoquidem ab ortu usque ad occasum ad Solis radios semper est intentus, ad illos se vertit & gyrat, ad illius nutum se videtur velle ex toto componere, illique soli placere, illum sequi, illum imitari nititur, dum illo oriente se aperit, dumque illo occidente se claudit. Per nubilam etiam auram, quo ad potest, Solem se respicit, quasi cum eo vivere, cum eo mori peroptans. Et licet in nubilo Sol sese videatur abscondere, illi tamen aures suos sterculos ostendat, quasi nolens florere nisi sub ejus auspicijs, ut jucundius lætisque floreat.

Baptista
Ferarius
Orat. 15.
Cornelin
24. Eccli.
19. 19.

Est & Rosa, quam Chincensium Rosam vocant, magna cum Sole symbollatio, & affinitas, seu consocietas. Hanc sic quidam describit: Videas frondibus, magnitudine ac formâ Pampinos imitantibus, cum convessitam, & sinatagmo dehiscentis calicis conclavi multiplici folio, tum symmate regulariter explicato, in publicam lucem prodire, lucis ipsius formosa discrimina sic emulantem quotidie ut initio quidem candidam, deinde ex candida rubentem, postmodò saturò colore purpuream, hoc est simul aliam, simul eandem admittens, & quotidiani miraculi novitate fateri cogaris, ad Florem Regiam, quæ tanquam Sol variæ fuce lucis diem coloret, colorum Principes vicium accedere tribuit.

Heliotropium
pilii sym-
bolum a
nima pia
vel reli-
gioja.

Cæterum dicamus Heliotropium, quod illic Solis antonomastice nominatur, ptelechrum esse symbolum anime piæ vel religiosæ, quæ in Ecclesiæ Hortulo, vel Religionis Arcola, ad hoc plantata est & radicata, ut in Flos Solis æterni, hoc est Jesu Christi, ab eo radicem, incrementum, viorem, rorem, aureamque colorem radiantem accipiens. Illi ergo omnia hæc accepta debet referre. Explicem id in particula & præctice.

Primo quidem illum suum Solem debet continuo intueri, omnia vota, desideria, intentiones, cogitationes, affectus, exercitia ad eum dirigendo, & in ejus gloriam ordinando.

Secundo specialiter agnoscere debet se ab illo omnia bona donata, de die in diem recipere, & propterea nihil sibi illorum debet attribueretamquam suum; sicut nec radicem, nec incrementum, nec viorem aut speciem sibi frutex aut Flos attribuit, sed caelesti rori & Solis calori, ad cuius aspectum exurgit in altum & verticem exigit, quasi gratias illi agens. Sic inspirationes, irrogationes, illustrationes non sibi attribuit quispian, sed Cælo & Soli Terram cordis nostri aridam & algidam fecundat, ut germin suum & florem vernantem in sublimi profert, & inferne irrigata & calefacta, superne proficit in decorem.

Ioann. 8.

Tertio anima verè pia & religiosa, seu Flos, Soli suo æternò solum debet placere, illumque solum adorare, illi homagium facere, illi ex intimo dicere: *Quia ei placita sunt facia semper, sicut ipse Christus dicebat de Patre. Quapropter nomen ejus debet esse nomen illud nostrum, quod os Domini no-*

minavit, *VOCEM TAS MEAM IN EA.* Et secundum nomen illud, quasi fronti & cordi insculptum, se interius & exterius debet gerere, ut possit etiam illud dicere: *In capite libri scriptum est de me, ut faciam voluntatem tuam. Deus meus vult ei legem tuam in medio cordis mei.* Dicat ergo anima religiosa: Ideo veni, Domine, & Religioni me addixi, ut tuam impleam voluntatem, renuncians propriæ meæ inclinationi & cupidini, illi utraque & confirmam me luce tuâ & amore, ut tuum beneplacitum in omnibus possim agnoscere & perficere, Sic S. Gertrudis trecentis vicibus illud repetebat: *Non mea sed tua voluntas fiat Domine.* Sicque floridum conficiebat Rosarium ex Rosis & Floribus solaribus, illos venustans aureo decore perfectæ resignationis.

Quarto debet se semper convertere ad radios Solis sui. Hi Radij sunt, humilitas, benignitas, castitas, charitas, puritas, obedientia, zelus, temperantia, sapientia, pietas & sanctitas, quæ ab ejus ortu ulque ad occasum mirè in ipso effulserunt, & intuentes se, etiamnum mirè exhilarant & illustrant. Hos radios lucidissimos debet mens pia & religiosa ab hoc Sole cum luce sua mutare, & non solum aliquo exiguo tempore, sed continuo ad mortem usque & occasum in illis perseverare, suum imitando Solem: *Gloria magna est sequi Dominum, ait Sapiens. Qui sequitur me non ambulat in tenebris vitæ, Ioann.*

inquit Sol ipse. Ac sicut Heliotropium flores suos ipsi tantummodo Soli expandit, sic decet desideriorum & affectuum sanctorum folia & frondes expandere non vento vanitatis, sed luci veritatis, nec incompstanti Lunæ sæculi sese variantis, sed Soli stabili æternitatis, ut feliciter & jucunde floreat sub ejus auspicijs, & eos decauret auro lucido perfectæ charitatis.

Quinto. Quandoquidem Christus Sol noster est oportet per omnia ei conformari. Oportet cum illo nasci, circumcidi, in templo offerri, Ægyptum adire, Nazareth & Jerusalem sæpe venire, & cum ipso puero pure converteri, divinitatisque radios jam spargere, inchoantem pie contemplari. Oportet cum ipso lavari in baptisate, columbam descendentem suscipere, vocem Patris audire, & illi obedire. Oportet cum ipso jejunare, vigilare, orare, transfigurari in monte, prædicationisque & doctrinæ laboribus continuo interesse, de fructum ex illis elicere. Oportet cum ipso cenam instituire, pascha magno desiderio manducare, divinas laudes canere, ad mortem sese disponere, & ad Patris æterni voluntatem consummandam sese offerre. Oportet cum ipso humillare se, tristiari, pati, cruciungi, spini scorohati, & libenter commori ac sepeliri. Oportet cum ipso rursus novo Oriente nasci & reintere, quæ lustrum sunt, querere & sapere, de regno Dei tractare, ascendere, & in celestibus jam mente consistere. Hæc sunt itinera Solis nostri, hæc vestigia quibus insistere oportet, sociamque & comitem se jungere. Hic est circulus annuus, quem oportet meditatione cordis ferri, & pio

exercitio mentis continuo percurrere. Hunc nobis proponit circulum & curriculum Ecclesia, de die in diem, de anno in annum, varijs festivitatibus varia repræsentans vitæ ac mortis Christi mysteria, mentis nostræ oculis contemplanda & cordis labijs ruminanda. Sic vult ut hunc Solem nostrum in cordis nostri medullis imprimamus velut in speculo, & moribus quoad fieri potest exprimamus illum imitando. Vult ut coram facie eius semper nos sitamus, cum illo volyamur continua & perseverante pietatis revolutione, nec mentis oculos unquam ab eo deflectamus, sed semper de nobis verum sit: *Tibi dixit cor meum, exquisivit te facies mea faciem tuam Domine requiram* Sic verè FLOS SOLIS efficietur Mens nostra.

Psal. 26.

Hæc debet esse professio vestra, ô Christianæ & Religiosæ animæ, quam initio anni sese renovantis oportet sedula & ferventi mente renovare, proposito stabili recenter firmare, & perseveranter tenere, quasi jam cum vestro Sole oriimini de novo, ut cum illo oculos claudatis in morte. Hunc ergo FLOREM SOLIS à me vobis propositum, & in XENIUM ac STRENUM oblatum in conclave vestrum vobiscum reportate, ut in illo quasi in Speculo vos valeatis intueri, & quid fit muneris vestri plenius agnosce- re. Attendite, an sicut ille radicem habeatis, celsitas, floratis, vigore Solis vos respicientis, & intuitu suo vos adjuvantis, corroborantis, exornantis. Videte an etiam correspondenter eum fixo intuitu respiciatis intentione sincera, cogitatione pia, eloquio recto, devotione continua. Attendite, an sequi eum jugiter desideretis, etiam per nubulum radios ejus requirendo & sectando, & illi ex integro se conformando. An vivere sub illo, & mori cum illo, ad ejusque nutum omnia peragere, & cum illo in gyrum veritatis & reverti, quando cunque & quomodocunque sit vestra resolutio & firma animi sententia.

Felix animæ quæ dicere potest Christo in sinceritate & veritate: Tu es unicus Sol meus, lux mea, claritas & splendor meus. Tu es unicum obiectum amoris mei, subiectum laudis meæ, centrum cordis mei, ad te omnia mea desideria, omnes affectus mei tendunt. Ad radios tuos aureos & purpureos continuo aspiciet oculus mentis meæ, quia sine te in tenebris ago in caligine, in nubilo, dum autem ades rota sum in luce & júbilo. Tu es spes & fiducia honor & gloria mea, divitiæ & possessio mea, possessio & hæreditas, fructus & voluptas. Tu pax, quies & tranquillitas mea, totumque bonum & oblectamentum, illuminans me à Montibus æternis: ut tandem perfecte videam te Lumen in Lumine.

Opia & religiosæ animæ, si sincerum fovetis affectum erga Jesum Christum qui per viscera misericordiae suæ visitavit vos Orientis ex alto, hæc e non tam oris aperitione, quam cordis profusione pronuntianda sunt, ejus luci omnes in intimis penetralibus fenestras cum júbilo expandendo. Rogate ergo quam humillimè & affectuosissimè his

anni auspicijs, ut Sol ille vester plantet FLOREM suum aureum in medio cordis vestri, & spargat Lucem suam amabilem nimis, qua vos illustret, afficiat, accendat novo fervore, ad soli illi placendum Rogate id per viscera illam misericordiae, in quibus oritur ex alto, per Incarnationem ejus sanctam, per Nativitatem amorpham, per Infantiam puram & lucidam, per Circumcisionem purpuream, per rorem sanguinem, per omnè quod est pretiosum esse potest & acceptum in suo adventu luminoso.

Ita, ô Christe Jesu, qui Dominus & Deus noster es, Sponsusque, amantissimus, multa Solis procedens de Thalamo & Solio tuo Virginico, miferas nostras dispelle, & consolare splendidissimis tuis radijs, nostrasque dissipatissimas & tristes tenebras. Esto nobis unicus Sol, unicum gaudium, & lætitia cordis nostri, unica possessio & opulentia, unicus honor & gloria, unicum & totum bonum in hoc & futuro sæculo. Effice ut situs imitar FLO- RIS AMABILIS ac plantatus per te crescentes, in te florescent, tecum orientis, tecum morientis, semper fixo intuitu te respicientis, & ad te toto desiderio & affectu tendentis, ut possimus sincerè & verè illum pronunciarè: *Dilectus meus mihi, & ego illi ille me illustrat, ille me respicit, ille dirigit, & gyrat ut Sol meus: ego quoque illum respicio, illum intendo, illius voluntati servo, illius gloria studio; illi gratias continuo ago, illi omne bonum meum acceptum refero. Ita fiat per te in nobis, ô Sol noster amantissime, qui æterno dignus es amore: gratiaque beneficentissimam lucem nunquam à nobis subtraha, sed illam adauge, ut felicitate inuentem animum quasi coronam benignitatis tuæ valeamus te benedicente inchoare, ac feliciter finire, tandemque ad lucem indeficientem beatæ æternitatis tuæ pertinere.*

Omnes electæ animæ in hunc Solem suere in-
Exempl.
centæ, & illi familiares, ac in ejus contemplationem quandoque absorptæ: Audi specialiter de S. Lutgardæ, de qua sic scribit Thomas a Cantimprato, olim Suffraganeus Cameracensis, & hujus Virginis Confessorius: Interroganti cuidam amico spiritali ejusmodi Christi faciem videret in contemplatione, respondit: *in momento apparet mihi splendor inaccessibilis, & instar fulguris visio ineffabilem ejus glorificationis pulcherrimam, quæ nisi raptem subdueretur ab aspectu contemplationis meæ, mortalitatis hujus vitæ inaccessibilis eam forte nullo modo posset. Post eum a se rem fugerem manes splendor ineffabile, & cum illo quæro eum quem raptem visideram, sed non invenio. Itaque dicebat oculos Christi tam ineffabili coruscare splendore, ut si splendor ille Solis luminis transfunderetur, in infinitum amplius ille Solem obfcuraret, quam Solis radij stellularia lumina obtegant. Religiosus quidam sacerdos terre cupiebat, quid sibi vellent illa verba: *Pulcherrime sunt oculis ejus vino.* Vidit ergo in sacro calice, divina mysteria celebrans, Christi faciem ejusque oculos tanto lumine radiantem, ut mundum univertum, ctia*

etiam in medijs tenebris, longe uberius quam vel mille Soles possent illustrare. Nec facile credi posset, quanto arserit Lugardis Christum videnti desiderio. Hæc Canipratanus, secretorum Lugardis conficius. Vide Saurium Junii 16.

LEC. 7. DE CIRCUMCISIONE DOMINI.

tripartita

Postquam consummati sunt dies octo, &c. Luc. 2.

PARS I. De Circumcisione præcepto. Et an Christi oblationem præcipiat. Cur hæc dies sit celebranda.

Hodiernus dies nobis celebris esse debet multiplici titulo. 1. Quia commemorat felix Nativitatis diem octavam, et hæc gaudii ex illa exorti velut complementum. 2. Quia novi anni primum nobis diem iniciat, quem felici & sacro auspicio intrare debemus. 3. Quia circumfione Domini & primâ sanguinis ejus effusione confectus est. 4. Denique, quia divinitus nemini in se v. impositione celo & terra est fulgidus. Fax quidem dies iste, sed partim dolore, partim gaudio mixtus: Dolor patet in carnis vulneris & circumfione, in sanguinis cruenta effusione: gaudium se miscet in redemptionis initiatione, & glorioso Salvatoris nomine. Nullum diem Christus hac in vita habere voluit adeo lætum & suavem, quin aliquid amaritudinis admiscuerit & doloris, ut & alium etiam nos non promitteremus hic nobis. Si lætus est dies Nativitatis ejus, celesti læte promittente, & Angelica harmonia resonante, lacrymis tamen mixtus est & vagitibus, frigore & paupertate tædiosis. Si lætus est dies adorationis ejus, Magis advenientibus cum thesauris, mirram tamen cum donis mixta est, amaritudinis symbolum & memoriale mortis. Si lætus est dies oblationis in templo, attamen Simeon lætitiæ admiscet prædictionem gladii doloris. Si lætus est dies Transfigurationis, specimina exhibens beatitudinis, & gloriæ; Moyses tamen & Elias loquebatur cum eo de excessu dolorosæ Passionis ejus. Lætus ergo hic dies est, anni primus, nomine læti auspiciatissimus: compassione tamen dignus ob asperitatem cruoris, ob cultum circumfionis. Porro ut divinitus pueri plenius intelligamus Circumfionem, pauca sunt nobis de Circumfionis institutione prælibanda.

Circumfio est Baptismi convenientissimæ.

Circumfionem accepit a Deo populus antiquus per Patrem suum Abraham, ad similem ferè hinc ad quem postmodum nos per Christum institutum habemus Baptisum. Sicut enim per Baptisum, ac per illius characterem indelebilem animæ impressum, distinguuntur Christiani ab infidelibus: Ita olim filii Abraham per signaculum Circumfionis in corpore, distinguebantur à Gentilibus & incredulis populis. Atque ideo in generationis membro illud signum distinctivum poni voluit Deus, ut esset signum fidei Abraham, qui credidit Christum ex se nasciturum secundum carnem; & sic voluit omnes ejus posteros, omnes

Rational. Evang.

ejus verè filios, ejusdem esse fidei sectatores per idem signum. Propterea dicitur: *Circumcidetur carnem præputii vestri & erit signum fidei inter me & vos* Præcipuum autem fœdus inter Deum & Abraham fuit, quod Deus illi promisit Messiam ex femine suo oriundum, & ipse tunc credidit Deo, & ei reputatum est ad iustitiam. Vnde dicitur: *Si ergo accepit Circumfionem, signaculum fidei, illius scilicet, quia credidit Christum ex femine suo oriundum. Deinde, sicut in Baptismo remittitur nobis originale peccatum; ita etiam Circumfio instituta fuit in remedium peccati originalis. Ideo iterum in membro generationis signum illud ponitur, quia per actum generationis carnalis peccatum originale in posteros Adæ traducitur. Denique, sicut in Baptismo nomen pueri imponitur sic & olim in Circumfione impostum fuit. Cujus rei etiam specialem rationem habebant; quia quando data fuit Abraham circumfio, nomen mutatum ei fuit. Antea enim vocabatur *Abraam*, postea dicitur *Abraham*. Notantque Hebraice lingue periti, additam fuisse ejus nomini litteram *He*, quæ desumpta est ex Tetragrammato Nominis Dei, quod ineffabile dicitur. Et significat *He* littera, Hebraice idem quod *Vita*. Quapropter in istius litteræ adjectione designabatur mysterium incarnationis, quod scilicet caro Salvatoris (de quo dicitur, in ipso vita erat) ex Abraham esset processura. Adde, quod ideo in Circumfione (uti & modo in Baptismo) nomen imponebatur, quia parvuli tunc cum solemnitate offerrebantur Deo, & velut cœlesti hereditati inferebantur, ac de populo Dei celebrabantur.*

Gen. 17.

Rom. 4.

Differentia Bapt. & circumfio.

In his igitur convenientia quedam est baptisami & circumfionis: differentia tamen est in efficacia & virtute, quæ longè major competit Baptismo, quam Circumfioni. Differentia etiam est in tempore administrationis utriusque: Nam Circumfio non poterat dari ante octavam diem, ex instituto ipsius Circumfionis, Vnde etiam Evangelista dicit: *Postquam consummati sunt dies octo circumcidetur puer*, id est cum advenisset dies octavus, sive postquam inceperant consummari dies octo requisiti ut circumcidetur puer, Mandatum verò Abraham datum sic habet: *Infans octo diebus circumcidetur in volis, omne masculinum in generationibus vestris: Masculus cujus præputii caro circumfisa non fuerit, delebitur a terra illa de populo suo quia pactum meum irritum fecit* Præceptum, hoc concernebat parentes (nam parvuli præcepti non erant capaces) & adeo rigorosum erat, ut quia neglexerat Moyses filii sui circumfionem, Angelus voluerit eum interficere: unde mox ubi id Sophera ejus uxor intellexit, illico acutissimam petram sumens, circumcidit filium suum, & Moysi dixit: *Speravi sanguinem tuum mihi esse*. Quasi diceret: *Ecce redemi te à morte, & quasi novo pretio mihi te Spôsum emi, sanguine filii mei in circumfione effuso, Moyses vero distulerat circumfionem*

Gen. 17.

Exod. 4.

AA

Eliczer